

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון —	סיפורת (מעשה חכמים וסיפור קצר)	— (1x20)	— 20 נקודות
פרק שני —	יצירות מאת עגנון	— (1x30)	— 30 נקודות
פרק שלישי —	קריאה מונחית	— (1x20)	— 20 נקודות
פרק רביעי —	שירה (פיוט, שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, השירה העברית במאה ה־20)	— (2x15)	— 30 נקודות
<u>סך הכול</u> — <u>100 נקודות</u>			
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) חובה לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו. (2) אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותה יצירה.

השאלות

פרק ראשון — סיפורת (מעשה חכמים וסיפור קצר) (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1-3.

מעשה חכמים

1. קראו את מעשה החכמים "בתו של רבי עקיבא והנחש" שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

בתו של רבי עקיבא והנחש

ר' עקיבא היתה לו בת.

אמרו לו הפלדיים¹: אותו היום שתכנס לחפה ישכנה נחש ותמות.

היה דואג על הדבר הרבה.

באותו היום נטלה בתו את המכבנה² ונעצה אותה בכתל.

קרה שפגעה בעינו של נחש וישבה בה.

בבקר כשנטלה נגרר ובא הנחש אחריה.

אמר לה אביה: מה עשית?

אמרה לו: בערב בא עני וקרא על הפתח,

והיו הכל טרודים בסעדה ואין שומע לו.

עמדתי ונטלתי מנה שנתת לי ונתתיה לו,

אמר לה: מצוה עשית.

יצא ר' עקיבא ודרש: "וחדקה תציל ממות" — ולא ממיתה משנה אלא ממיתה עצמה.

1 הכלדיים — הרואים בכוכבים (אסטרולוגים).

2 מכבנה — סיכה להידוק הבגד או השיער.

פערי מידע, מסר, יסודות על-טבעיים ומידה כנגד מידה מאפיינים מעשי חכמים רבים.

בחרו שלושה ממאפיינים אלה ותארו כיצד הם באים לידי ביטוי במעשה החכמים שלפניכם.

המשך בעמוד הבא

סיפור קצר**2. כינורו של רוטשילד / אנטון צ'כוב**

- א. הסבירו אם הדמות המרכזית בסיפור עוברת במהלך העלילה שינוי משמעותי, או שהיא מקובעת (אינה משתנה) בתכונותיה ובהתנהגותה לאורך הסיפור. הדגימו את דבריכם. (12 נק')
 ב. בחרו באמצעי אומנותי אחד (כגון: מוטיבים, סמלים, תיאורי טבע) מהסיפור והסבירו כיצד הוא מעצב את השינוי או את היעדר השינוי של הדמות המרכזית בסיפור. (8 נק')

מעשה חכמים וסיפור קצר**3. מעשה החכמים על בתו של ר"ע והנחש; כינורו של רוטשילד / אנטון צ'כוב**

- א. ציינו ערך מרכזי שלמדתם מאחת היצירות "בתו של ר"ע והנחש" או "כינורו של רוטשילד" הסבירו כיצד הוא נלמד מתוך היצירה. (14 נק')
 ב. כיצד הערך שעליו כתבתם בסעיף א' בא לידי ביטוי במציאות חייכם? הסבירו והדגימו. (6 נק')

פרק שני — יצירות מאת עגנון (30 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 4-7.

4. תהלה:

בחייה של תהילה שלובים חטא, סבל ומאמץ לתיקון.

- א. כתבו מהו החטא, ותארו את הסבל של תהילה בעקבות חטא זה. (16 נק')
 ב. תארו את מאמציה של תהילה לחולל תיקון, האם הצליחה? נמקו את תשובתכם. (14 נק')

המשך בעמוד הבא

5. והיה העקוב למישור:

קראו את הקטע שלפניכם וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

ולמען כסות מערומי המחסור לבל יקופח ביטחונם של המלווים בהם, משכו עליהם איצטלא של עשירות והיו מתנהגים לעין כול כנגידים. פיזרו נתנו לאביונים, לרב ולחזן שלחו מנות יפות לפורים ולשלוש רגלים (...), ובכל מקום שמכריזין על הצדקה בפומבי נדבת קריינדיל טשארני לעולם לא תחסר.

א. המספר משבח בקטע זה את הנדיבות של מנשה חיים וקריינדיל טשארני, אך אפשר לראות בקטע זה גם ביקורת על בני הזוג ועל החברה היהודית. הסבירו קביעה זו. (12 נק')

ב. הביאו מהנובלה שתי דוגמאות נוספות לביקורת על החברה היהודית, והסבירו את הביקורת הבאה לידי ביטוי בדוגמאות אלה. (18 נק')

6. סיפור פשוט:

הקטע שלפניכם לקוח מתיאור מסיבת האירוסין של הרשל ומינה.

קראו אותו וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

"הרשל ישב כאדם שנכנס לרשות שאינו שלו. נפשו הייתה נמוכה עליו ודעתו מפוזרת. כמה פעמים ביקש לפרש ענייניו ונפסק באמצע. דבר נתערב בדבר ועניין בעניין. לבסוף הסבו אותו הדברים לדבר אחד ששמע בקטנותו. מעשה באחד שנתגלגל לשמחת נישואין. ראה שהחתן והכלה עשויים קש והמחותנים והשושבינים לצים וכל מה שבבית עשוי באחיזת עיניים. עמד להימלט על נפשו ולברוח. ראה טבעת קידושין והכיר שהיא של זהב, נכנסה מחשבה בליבו ליטלה. כיוון שנטלה, פשטה הכלה אצבעה ונתן עליה ואמר הרי את מקודשת לי. מיד נעשה צחוק גדול בין הלצים ואף הוא שחק. תפסה אותו בבגדו ושוב לא הניחה ממנו."

א. הסבירו כיצד משקף קטע זה את מצבו הנפשי ואת רגשותיו של הרשל בעקבות אירוסיו עם

מינה. (12 נקודות)

ב. הביאו מהיצירה שתי דוגמאות נוספות המשקפות את מצבו ואת רגשותיו של הרשל בנוגע ליחסיו עם

מינה, והסבירו אותן. (18 נקודות)

המשך בעמוד הבא

7. תהילה / והיה עקוב למישור / סיפור פשוט**ענו על שני הסעיפים א-ב**

א. ביצירות רבות של עגנון השמות הם אמצעי לאפיון דמויות ולבניית המשמעויות של היצירות. בחרו בשתי דמויות והסבירו כיצד שמותיהן מסייעים לאפיון אותן. (18 נק')

ב. הסבירו את המשמעויות של שם היצירה שבחרתם. (12 נק')

פרק שלישי — קריאה מונחית (20 נקודות)

(מישהו לרוץ אתו / דוד גרוסמן אנ בואי הרוח / חיים סבתו אנ אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי) (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 8-11.

8. מישהו לרוץ אתו / דוד גרוסמן

עלילת הרומן מתרחשת בירושלים וסביבותיה. האם, לדעתכם, יצירה זו מתאימה רק לקוראים ישראלים? בתשובתכם התייחסו לנושאים הנדונים ברומן, לדמויות ולערכים העולים ממנו.

9. בואי הרוח / חיים סבתו

תארו שתי התרחשויות ביצירה, שכל אחת מהן היא נקודת מפנה בגורל הדמות המרכזית או בעלילת הרומן, הסבירו מה הופך התרחשויות אלה לנקודות מפנה.

10. אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי

בסיום הרומן אטיקוס אומר לסקאוט: "רוב האנשים נחמדים סקאוט, כשאנו מכירים אותם לבסוף".

א. הסבירו את השקפת עולמו של אטיקוס על פי משפט זה. (6 נקודות)
ב. הדגימו את העיקרון המובע במשפט זה על פי שתי דמויות ביצירה. (14 נקודות)

11. מִי־שֶׁהוּ לְרוּץ אֶתּוֹ / דוּד גְרוֹסֶמֶן אוֹ בּוֹאֵי הַרוּחַ / חַיִּים סִבְתוֹ אוֹ אֶל תִּגַּע בְּזִמְרִיר / נֶל הַרְפֵּר לִי

האם לדעתכם ספר הקריאה המונחית שלמדתם מבטא אמונה באדם או אכזבה ממנו?
הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על היחסים בין שתיים מן הדמויות ביצירה, ועל אירועים מרכזיים בה.

פרק רביעי — שירה (פיוט, שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, השירה העברית במאה ה־20)

(30 נקודות)

שימו לב: בפרק זה (שאלות 12-19) עליכם לענות על שתי שאלות:
על שאלה אחת משירת ימי הביניים או משירת ביאליק (שאלות 12-14) ועל שאלה אחת מן השירה העברית במאה ה־20 (שאלות 15-19).
(לכל שאלה — 15 נקודות; סך הכול — 30 נקודות)

פיוט, שירת ימי הביניים, שירת ביאליק

ענו על אחת מן השאלות 12-14

שירת ימי הביניים

12. קראו את השיר שלפניכם וענו על השאלה שאחריו:

שְׁחֵי לָאֵל / שְׁלֵמָה אֲבִן-גְבִירֹל

שְׁחֵי לָאֵל, חִידָה הַחֲכָמָה, / וְרוּצִי לְעֵבֵד אוֹתוֹ בְּאֵימָה,
לְעוֹלָמָךְ פְּנֵי גִילְךָ וְיוֹמֶךָ, / וְלָמָּה תִרְדְּפִי הַבֵּל וְלָמָּה?
מְשׁוּלָה אֶתְּ בְּחִיּוּתֶךָ לָאֵל חֵי, / אֲשֶׁר נִעְלַם כְּמוֹ אֶתְּ נִעְלָמָה.
הֲלֹא אִם יוֹצֵרְךָ טְהוֹר וְנָקִי – / דְּעִי כִּי כֵן טְהוֹרָה אֶתְּ וְתִמָּה.
חֲסִין יִשָּׂא שְׁחָקִים עַל זְרַעוֹ – / כְּמוֹ תִשָּׂאֵי גּוֹיָה נִאֲלָמָה.
זְמִירוֹת קִדְמִי, נִפְשִׁי, לְצוּרְךָ / אֲשֶׁר לֹא שָׁם דְּמוּתֶךָ בְּאֲדָמָה.
קִרְבִּי, בְּרַכּוֹ תְּמִיד לְצוּרְכֶם / אֲשֶׁר לְשִׁמוֹ תְּהַלֵּל כָּל נִשְׁמָה.

בחרו בשלושה כינויים המופיעים בשיר והסבירו מה אפשר ללמוד מהם על יחס הדובר לאלוקיו ולנשמתו.

13. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו:

יִיטֵב בְּעֵינַיִךְ נְעִים / ר' יהודה הלוי

יִיטֵב בְּעֵינַיִךְ נְעִים / שִׁירִי וּמִיטֵב מִהֶלְלִי,
הַדּוֹד, אֲשֶׁר הִרְחִיק נְדוּד / מִנִּי, לָרַע מֵעֲלָלִי –
וְאַחֲזִיק בְּכַנֵּף יְדֵי- / דוֹתוֹ וְהוּא נוֹרָא וּפְלִי.
יְדֵי לִי כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהוּא / חִלְקִי לְבַד מִכָּל- עֲמָלִי,
הוֹסֵף כְּאֵב – אוֹסִיף אֶהֱב, / כִּי נִפְלְאָה אֶהְבְּתָךְ לִי!

בחרו בשני שיבוצים המופיעים בשיר והסבירו את תרומתם למשמעותו.

שירת ביאליק

14. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו:

לבדי / חיים נחמן ביאליק

כָּלֶם נִשָּׂא הָרוּחַ, כָּלֶם סָחַף הָאוֹר,
שִׁירָה חֲדָשָׁה אֶת-בְּקָר חִיָּהֶם הִרְנִינָה;
וְאַנִּי, גּוֹזֵל רֶךְ, נִשְׁתַּכַּחְתִּי מִלֵּב
תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה.

בְּדָד, בְּדָד נִשְׁאַרְתִּי, וְהַשְּׂכִינָה אֶף-הִיא
כַּנֵּף יְמִינָה הַשְּׂבוּרָה עַל-רֵאשֵׁי הַרְעִידָה.
יָדַע לְבִי אֶת-לִבָּהּ: חֶרֶד חֶרֶדָה עָלַי,
עַל-בְּנָה, עַל-יְחִידָה.

כְּבָר נִתְגַּרְשָׁה מִכָּל-הַזְּוִיוֹת, רַק-עוֹד
פִּנְתַּי סִתְּרָה שׁוֹמְמָה וּקְטֹנָה נִשְׁאַרְה –
בֵּית-הַמְדַרְשׁ – וְהַתְּכַסֵּס בְּצֵל, וְאֶהֱי
עִמָּה יַחַד בְּצָרָה.

וּכְשֶׁכִּלְהָ לְבָבִי לְחִלוֹן, לְאוֹר,
וּכְשֶׁצָּר-לִי הַמְּקוֹם מִתַּחַת לְכַנְּפָה –
כְּבִשָׁה רֵאשָׁה בְּכַתְּפִי, וְדַמְעָתָה עַל-דָּף
גְּמָרְתִּי נִטְפָה.

חַרַשׁ בְּכַתֵּה עָלַי וַתִּתְרַפֵּק עָלַי,
 וּכְמוֹ שָׂכָה בְּכַנְפֵיהָ הַשְּׂבוּרָה בְּעַדַי:
 "כָּלֶם נִשָּׂא הָרוּחַ, כָּלֶם פָּרְחוּ לָהֶם,
 וְאוֹתָר לְבַדִּי, לְבַדִּי..."

וּכְעֵין סִיוֹם שֶׁל-קִינָה עֲתִיקָה מְאֹד,
 וּכְעֵין תַּפְלָה, בְּקִשָּׁה וַחֲרָדָה כְּאַחַת,
 שְׂמֵעָה אֲזָנַי בְּבִכְיָה הַחֲרִישִׁית הַהִיא
 וּבְדַמְעָה הַהִיא הַרוֹתַחַת –
 תַּמוּז, תַּרְס"ב.

ברבות מיצירותיו של ביאליק מצוי הדובר בין שני עולמות. תארו מצב ביניים זה בשיר. הדגימו והסבירו כיצד שני אמצעי עיצוב תורמים להבנת מצב ביניים זה.

השירה העברית במאה ה 20

ענו על אחת מן השאלות 15-19

אדם מול בוראו

15. קראו את השיר שלפניכם וענו על הסעיפים א-ב שאחריו.

עם אלי הנפח / אורי צבי גרינברג

כְּפָרְקִי נְבוּאָה בּוֹעֲרִים מְוֹתִי בְּכָל הַגְּלוּיִים
 וְגוֹפִי בִּינִיָּהֶם כְּגוֹשׁ הַמִּתְקַת לְהַתּוֹדֶה
 וְעָלִי עוֹמֵד אֵלֵי הַנִּפְחַ וּמִכָּה בְּגִבּוֹרָה:
 כָּל פְּצַע, שְׁחַתָּה הַזְּמַן בִּי, פּוֹתֵחַ לוֹ חֲתוּדָה
 וּפּוֹלֵט בְּגַצֵּי רְגָעִים הָאֵשׁ הַעֲצוּרָה

זֶהוּ גוֹרְלִי-מִשְׁפָּטִי עַד עָרֵב בְּדָרָה
 וּבְשׁוּבִי לְהַטִּיל אֶת גּוֹשֵׁי הַמִּכָּה עַל עַרְשׁ,
 פִּי- פְּצַע פְּתוּחַ.

וְעִירִים אֲדַבֵּר עִם אֵלֵי: עֲבַדְתָּ בְּפָרָה.
 עֲתָה בָּא לִלְלָה: תָּן – שְׁגִינוּ נְנוּחַ.

*

כְּמוֹ אִישָׁה הַיּוֹדְעָה כִּי רַבּוּ עָלַי קִסְמֵיהָ,
 יִלְעַג לִי אֵלַי בְּרַח אִם רַק תּוּכַל!
 וְלָבֶרֶח לֹא אוּכַל.

כִּי בְּבִרְחֵי מִפְּנֵי בְּחִמָּה נוֹאֲשֶׁת
 וּבִנְדָר בְּפִי, כְּגַחֲלֵת לוֹחֶשֶׁת
 "לֹא אוֹסִיף רְאוֹתוֹ!"

אֲנִי שָׁב אֵלָיו שְׁנִית
 וְדָפַק עַל דַּלְתֵי,וֹ,
 כְּאוֹהֵב הַמְּיֹסֵר.

כְּאֵלוֹ אֲנֶרֶת אֶהְבֵּים לִי כְּתֵב

- א.** הסבירו כיצד מתואר מצבו הנפשי של הדובר בשיר וכתבו כיצד שני אמצעים אומנותיים תורמים להבנת מצב נפשי זה. (9 נקודות)
- ב.** בחרו באמצעי אומנותי אחד בשיר: "גדולים מעשי אלוקי" והסבירו כיצד הוא תורם להבנת מצבו הנפשי של הדובר בשיר. (6 נקודות)

המשך בעמוד הבא

שירים בצל השואה

16. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו:

היער השחר או לאן נעלמו הילדים / אסתר אטינגר

היער השחר הוא זרק
 עציו זקופים, ישרים כסרגלים
 חפים מרוב.
 לעתים אפטר לשמע אותם מרננים.

היער השחר הוא זרק מבחוץ
 ונשחר מבפנים.
 מרבה קסמים,
 פרות אדמים, פטריות,
 אגדות, גמדים, מכשפות, פיות.
 ילד וילדה תועים בתוכו.

היער השחר מסתיר
 יותר ממה שהוא מגלה,
 הן זה טיבו של יער,
 מכסה לרעים ולטובים
 והיא תהלתו —
 ילד וילדה תועים בתוכו.

בחלפי על פניו, בין עציו הזקופים, הרמים
 המרעישים בנימוס, אני שואלת לאן נעלמו
 הילדים

והאם הפכו עורם חיתו יער?
 ומי הוא זה שהסתתר בין הענפים
 חופר מחלה בינות שרשים ושרכים
 או חז לב מפרפר, מקשיב
 אל היורים.

א. כיצד הניסיון להעלים את זכר השואה בא לידי ביטוי לאורך השיר? הסבירו והדגימו את דבריכם. בתשובתכם התייחסו לאמצעי אומנותי אחד שתורם לרעיון זה. (9 נקודות)

ב. תארו כיצד בא לידי ביטוי הניסיון להעלים את זכר השואה בשיר "שתיקות" לאיתמר יעז-קסט. (6 נקודות)

-המשך בעמוד הבא-

זוגיות

17. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו:

כְּאֶשֶׁר הָיִיתָ פֹּה / זְלֵדָה

כְּאֶשֶׁר הָיִיתָ פֹּה

וּמִבְטָא הַחוּם מִגֵּן עָלַי

וּמִחֲשׁוֹבוֹתֵינוּ נוֹגְעוֹת

פָּתַע

כָּנָף אֶל כָּנָף.

כְּאֶשֶׁר הָיִיתָ עִמָּדִי

בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים

הָיוּ הַקִּירוֹת בְּגִיבֵינָת קְשִׁישִׁים

שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשָׂיוֹת עֵתִיקוֹת

בְּעָרֵב

כְּאֶשֶׁר שְׁתִּינוּ תָּה.

עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מְחֹסָה

הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּיֻקְתָּם

וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנִפְלֵי

עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וְמִלֵּט

יְסוּד זָר

חִמְרָ לֹא עוֹנָה כְּמִנְתָּ.

א. המשוררת מתארת בשיר את מערכת היחסים עם בעלה באמצעות מטפורה של קירות. הסבירו והדגימו

קביעה זו על פי השיר. (9 נקודות)

ב. בחרו במטפורה המופיעה בשיר "פגישה חצי פגישה" והסבירו את תרומתה למשמעות השיר. (6 נקודות)

-המשך בעמוד הבא-

אדם וזהותו

18. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

רק על עצמי לספר ידעתי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי
 צר עולמי כעולם נמלה,
 גם משאי עמסתי כמוה
 רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי – כדרךך אף צמרת –
 דרך מכאוב ודרך עמל,
 יד ענקים ידונה ובוטחת,
 יד מתבדחת שקמה לאל.

כל ארחותי הליו והדמיע
 פחד טמיר מיד ענקים.
 למה קראתם לי, חופי הפלא?
 למה כזבתם, אורות רחוקים?

א. הדוברת בשיר מביעה תסכול ואכזבה. הסבירו את הגורמים לתחושות אלה של הדוברת והציגו

אמצעי אומנותי התורם לעיצוב תחושותיה. (9 נקודות)

ב. בחרו באמצעי אומנותי מהשיר "אורן" והסבירו כיצד אמצעי אומנותי זה מסייע לעצב את תחושות

הדוברת (6 נקודות)

-המשך בעמוד הבא-

במשפחה

19. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו:

ודוי הגדול / אמנון שמוש

לא	אמי
באה	היתה באה אלי
ובחרף	בכל קיץ
נפטרה	עיניה יגעו מקריאה
מן העולם	עברה עמוס לעינה
וימן הצרות	מספרת היתה
הצרות בצרור החיים	וימספרת
חלף אביב	על מה ספרה ועל מה לא
כלה קיץ	ספרה
ובסתו	קולה מתנגן
התחילה ידי	כעוד
מעלה על הכתב –	וכפות-ידיה מבארות
ספורים	צמידיה מצטלקלים
קראתי	זהב-אל-זהב
ומצאתי	כאותן אמרות-כנף
את עולמה	שבפיה
של אמא	שאין לזמן שליטה בן –
תרבות-חיים	ואני
שהלכה	כלי
לעולמה	אזן סתומה
אפשר	שקוע בלהוציא
אזני היתה סתומה	את הקבוץ מן
ולבי ער	הבץ
ואילי	להזיז דברים קדימה
חלחלו הדברים	ולמי
בדרך אחר	(נו – באמת)
רציתי	יש פנאי
להשמיע ספורי	לאמא
באזנה	מסד
של אמא	בין קולות תמולה
בקשתי	לבין און הכרויה
לשמע עוד ועוד	לשאון קבוצה ומפעליה
ממנה	היא מספרת
אך אמי	על בן-צרויה
שהיתה	ועל סגלות הקמע
כל קיץ	ואני
עמי	מניד ראשי
(מעבר לאותו החיץ)	כשומע
היתה –	קיצ אהד
ואיננה.	

הניגודים בשיר "ודוי הגדול" ובשיר "נסח" מעצבים את הרעיון המרכזי בכל אחד מהם, הסבירו והדגימו קביעה זו. (15 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך